

Ajda se najbolje obnese v rahlej, peščenej zemlji s solnčnato lego. Gnoja potrebuje le malo. Ker je ajda sploh jako rahla rastlina, zato jej mráz in slana zeló škodujeta. Posebno o mrzlih jesenskih večerih jej pretí velika nevarnost. V debelej, bohotnej zemlji ajda malokdaj dobro obrodí. Po južnih krajih našega cesarstva sejejo ajdo za réžjo, ozimnim ječmenom i. t. d. meseca julija kot drugi nasád; zatorej cvetè še le pozno v poletji. Po severnih, bolj mrzlih krajih jo sejejo meseca maja. Znano je, da je ajda čebelam najboljša paša. Ker jo ljudjé pozno sejejo, zatorej tudi cvetè ravno o takem času, ko čebele nimajo drugod primerne hrane na izbiro. Zato pa čebele njeno medeno cvetje posebno rade obletavajo ter čebelorejcem obilo sladkega medú nanosijo.

T.

Oves.

Oves sejejo skoraj povsod kot jaro žito in je med vsemi žitnimi plemeni najzadovóljnejši z zemljiščem. V gorkih deželah ga sejejo redko kedaj, a toliko več po mrzlih krajih in še posebno po mrzlih gerah, kjer druga žita zaradi mraza ne strpé tako rada. Oves je namreč jedini med žitnimi plemeni, kateremu mráz najmanj škoduje. Zatorej tudi zaleže največ v takih krajih, kjer je senóžet in travnikov malo, in kjer zavoljo mraza ne morejo sejati trave za živinsko klajo.

Oves se največ rabi v konjsko hrano; v ta namen ga pomešajo navadno z rézanco, ter dajejo to zmes konjem zobati. Tudi za perotnino je oves dobra piča. Po nekaterih krajih delajo iz njega ovseno kašo, ki je ljudem prav tečna jed. Po nerodovitih krajih, kakor n. pr. po naših slovenskih hribih, v Škociji i. t. d. pekó iz njega kruh ovsenjak. Ovseno slamo imajo pri nas za klajo govejej živini. Oves z grahorko pomešan daje izvrstno zeleno klajo. Pravijo, da se grahorka med ovsom prav dobro obnese. Grahorka se po ovsu ovija in stori, da oves mnogo več zrnja obrodí. Ovsena slama z grahorko ovita je za živino, posebno za ovce, tako tečna, da ni mnogo slabejša od sená. Ta mešanica se v dobrih letih lahko po dva — do trikrat poseče.

Ivan T.

Oljka.

Oljka ali máslina (*Ólea europea*) je nizko, pri tleh mnogokrat prav debelo drevo, redkeje le grm. Nasprotni, súličasti listi so usnjasti in vedno zeleni. Mali cveti so belkasti in imajo podobo grozdov. Oljka cvetè meseca junija in julija. Plod se imenuje oliva; temnozelen je, koščičast in tako velik kakor sliva. Iz zrelega plodú se iztiska olje, ki mu pravimo ólikino ali lásko olje, čegar boljše, svetlo-rumeno sorto imajo za jedí, a drugo za razsvetljavo, pripravljanje mjila, mazil i. t. d. Oljka je rastla od začetka divje v jutrovih deželah, posebno v Palestini; a zdaj jo sadé po deželah okrog sredozemnega morja v Italiji, na južnem Francozkem in Španskem, na Grškem, v Dalmaciji, Istri in po istrskih otocih ter pridelujejo olje. Že v starodavnih časih je bila oljkina vejica znamenje mirú in sprave.

Josip Kotnik.